

Παρασκευή και Σάββατο βράδυ οι δρόμοι της Θεσσαλονίκης γεμίζουν από αυτοκίνητα –ο λαός ξεχύνεται να εισπράξει το μερίδιό του στις απολαύσεις της νυχτερινής διασκέδασης. Το περίεργο για τη φήμη της πόλης είναι ότι και τα θέατρα παρουσίαζαν εξίσου εντυπωσιακή προσέλευση θεατών. Μήπως τελικά οι κακές γλώσσες που θέλουν τη συμπρωτεύουσα να έχει βουλιάξει στην υλιστική αδιαφορία, στην καλοπέραση, στα μπουζούκια και σ’ ό,τι λαϊκίστικο θέαμα υπάρχει, περιγράφουν ελλιπώς τις προτιμήσεις των κατοίκων της μεγάλης πόλης του Βορρά;

Οχτώ μήνες συμπλήρωσε στη διεύθυνση του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος ο Νικήτας Τσακίρογλου κι απ’ ό,τι φαίνεται στο τέλος της χειμερινής περιόδου οι εισπράξεις του ΚΘΒΕ θα δικαιώσουν τις επιλογές του. Η πρώτη φετινή παραγωγή του Βασιλικού Θεάτρου, μ’ ένα ξεχασμένο, βυζαντινοπρεπές έργο του Άγγ. Τερζάκη, τον «Αυτοκράτορα Μιχαήλ», και πρωταγωνίστρια τη Νόνικα Γαληνέα, αντιμετώπιστηκε από τους Θεσσαλονικιούς ως μείζον θεατρικό γεγονός. «Η Τύχη της Μαρούλας», το γνωστό κωμειδύλλιο του Κορομηλά που σκηνοθέτησε ο Ανδρέας Βουτσινάς, παρότι η επιλογή του δεν βρήκε σύμφωνο το σύνολο του δυνάμει κοινού, πήγε καλά και γνωρίζει επιτυχία και η εν εξελίξει περιοδεία του στη Βόρεια Ελλάδα.

Και οι υπόλοιπες παραγωγές που παρουσιάστηκαν στις αίθουσες της δεύτερης τη τάξει κρατικής σκηνής προσέλκυσαν το ενδιαφέρον του κοινού, έτσι ώστε να μπορεί ο πρόεδρος του ΔΣ του ΚΘΒΕ, Νίκος Μακραντωνάκης να δηλώνει ότι η εισπρακτική επιτυχία των παραστάσεων και η έκτακτη οικονομική υποστήριξη του ΥΠ.ΠΟ. επιτρέπουν αισιοδοξία για το κληρονομημένο έλλειμμα του προϋπολογισμού. Μ’ άλλα λόγια ο Νικήτας Τσακίρογλου φαίνεται πως πέτυχε τη βασική επιδίωξη του άμα τη αποδοχή της θέσης: να ξαναφέρει το αστικό κοινό της Θεσσαλονίκης στις αίθουσες του ΚΘΒΕ. Πλην όμως στο κοινό μιας μεγάλης πόλης υπάρχουν θεατές που θέλουν να βλέπουν δημοφιλείς ηθοποιούς σε υπερπαραγωγές αλλά υπάρχουν κι αυτοί που επιθυμούν να συμμετέχουν στο σύγχρονο θεατρικό προβληματισμό τόσο ως προς τα έργα όσο και ως προς τον τρόπο σκηνικής πραγμάτωσης. Ένας κρατικός θεατρικός οργανισμός πρέπει να είναι ανοιχτός στις μικρότερες διαφορετικές φωνές και να εκπαιδεύει το κοινό και με προτάσεις όχι αυτονόητης και άκοπτης αποδοχής. Έτσι σε προοπτική χρόνου θα ευεργετήσει και τις μικρότερες ομάδες που προσπαθούν με χίλιες οικονομικές δυσκολίες να επιβιώσουν σε μια πόλη βαθιά συντηρητική (κατά τα λεγόμενα πολλών αξιόπιστων «μαρτύρων»), παρά την ιστορία της και το κοσμοπολίτικο παρελθόν της.

Θεσσαλονίκη ’05: 3+1 παραστάσεις

Το περασμένο Σαββατοκύριακο ο ΚτΕ παρακολούθησε τρεις παραστάσεις του ΚΘΒΕ, σε τρία γεμάτα θέατρα. Η πρώτη ήταν η σκηνική μεταφορά του μυθιστορήματος του Γ. Σκαμπαρδώνη «Ουζερί Τσιτσάνης/Παύλου Μελά 22». Κατά τη ζοφερή περίοδο της Κατοχής ο Β. Τσιτσάνης ζούσε στη Θεσσαλονίκη όπου και έγραψε ίσως τα ωραιότερα τραγούδια του. Μέσα απ’ αυτά επεξεργάζοταν την ιστορική συγκυρία και το ατομικό δράμα των ανθρώπων, πολεμώντας με το τρόπο που εκείνος γνώριζε την τρέλα και το θάνατο. Η παράσταση βασίζεται σε διασκευή

του συγγραφέα, σε συνεργασία με το σκηνοθέτη Σωτήρη Χατζάκη. Κατά καλή τύχη το πνεύμα του μυθιστορήματος ταίριαξε με δραματικά στοιχεία που ο σκηνοθέτης έχει επεξεργαστεί στις τελευταίες δουλειές του. Ωστόσο στην παράσταση επικράτησε η σκοτεινιά της εποχής που, παρά τα τραγούδια που ακούγονταν συχνά, εξαφάνισε από σκηνής τη χαρά της δημιουργίας των τραγουδιών (η οποία από μόνη της είναι ελπίδα για την επικράτηση των θετικών δυνάμεων του ανθρώπου) και άφησε αστήρικτη την αυθόρμητη ανάγκη των ανθρώπων να ξεδώσουν ακόμη και τις δύσκολες ώρες (ή μάλλον ιδίως τότε).

Την παράσταση του σαιξπηρικού «Τέλος καλό, όλα καλά» σκηνοθέτησε στο Βασιλικό Θέατρο ο Γιώργος Μιχαηλίδης. Ο σκηνοθέτης υπακούοντας στους όρους της μεγάλης παραγωγής, που στήνεται σ' ένα μεγάλο θέατρο με μεγάλη σκηνή κι απευθύνεται στο ευρύ κοινό, απέφυγε νεωτερισμούς και ανοίκειες λύσεις. Η βοήθεια της Αγνής Ντούτση, μιας από τις πλέον εμπνευσμένες σκηνογράφους, ήταν ανεκτίμητη: μια μεγάλη κλίμακα στο βάθος, και κάθετες επιφάνειες με ασαφή διακοσμητικά ανάγλυφα που κατέβαιναν διαμόρφωναν τους επιμέρους σκηνικούς τόπους, κενούς από σκηνικά αντικείμενα. Αντίθετα τα κοστούμια εποχής ήταν απaráμιλλης ομορφιάς και μαζί με θαυμάσιους φωτισμούς του Στέλιου Τζολόπουλου, κάθε σκηνή από μακριά φάνταζε σα ταμπλό-βιβάν μεγάλου ακαδημαϊκού δασκάλου. Το σύνολο των ηθοποιών της διανομής έδωσε εύστοχες ερμηνείες προκαλώντας συχνά τη θετική ανταπόκριση των θεατών -τα χειροκροτήματα απευθύνονταν κυρίως για τον Τάσο Πεζirkιανίδη, στο ρόλο του ψευτοπαλικαρά Παρόλ, τον Κώστα Χαλκιά στον ρόλο του Λαβάτς αλλά και στην πανέμορφη Θάλεια Προκοπίου. Ακριβώς η συμμετοχή του κόσμου καθ' όλη τη διάρκεια της παράστασης, και μάλιστα σ' ένα έργο ποιητικού λόγου, αποτελεί και την καλύτερη απόδειξη για τη χρησιμότητα (και από αισθητικής πλευράς) τέτοιων παραστάσεων.

Τέλος στη μικρή σκηνή του ΚΘΒΕ στη Μονή Λαζαριστών μόλις ξεκίνησε η «Ωραία Ταϊλάνδη», το νέο έργο του Λένου Χρηστίδη. Πρωταγωνιστούν δύο νεαροί που έχουν καταφύγει σε μια παραδεισένια παραλία της Ταϊλάνδης. Απρόσμενα εμφανίζονται οι γονείς και η αδελφή του ενός, και ένας παλιός τους φίλος με την φιλενάδα του. Οι σκηνές που ακολουθούν εκθέτουν τη ελληνική νοοτροπία του νεόπλουτου, που αρνείται να κατανοήσει ό,τι ξεφεύγει από την περιορισμένης ευλυσίας και ευαισθησίας κοσμοθεωρία του. Ωστόσο το έργο δεν ισορροπεί καλά στα στοιχεία του, άλλα πρόσωπα δεν είναι καθαρά σχεδιασμένα κι άλλα λειτουργούν σαν άψυχοι τύποι, η ιστορία στο δεύτερο μέρος αγκομαχεί να καταλήξει. Η σκηνοθεσία του Πέρη Μιχαηλίδη προσπάθησε να καλύψει τις αδυναμίες του κειμένου, επιμένοντας σ' ένα τρελό, χίπικο κόνσεπτ, με πολλές μουσικοχορευτικές ανάσες, αλλά το πράγμα δεν σώθηκε. Ακατανόητες πολλές από τις ενδυματολογικές επιλογές της Άσσης Δημητροπούλου.

Οι γάτες έχουν 7 ψυχές

Στο άλλο κοινό της Θεσσαλονίκης, αυτό που αδιαφορεί για το έργο του Έικμπορν ακόμη κι αν στην παράσταση του ΚΘΒΕ παίζει η Δήμητρα Ματσούκα, απευθύνονται οι παραστάσεις της Χρύσας Καψούλη (ομάδα Dameblanche). Πριν από λίγες ημέρες ξεκίνησαν στο θέατρο Σοφούλη, με την υποστήριξη του Ινστιτούτου Γκαίτε, οι παραστάσεις του έργου «Οι γάτες έχουν 7 ψυχές» της Γερμανίδας Jenny Egroenbeck (γνωστής και από το αφήγημα «Ιστορία του γερασμένου παιδιού»). Δύο γυναίκες διατρέχουν ένα πλήθος σχέσεων (μάνας-κόρης, δύο φιλενάδων, προϊσταμένης-εκπαιδευόμενης, συζύγου-ερωμένης, ηθοποιού-θαυμάστριας, δύο ομοφυλόφιλων

γυναικών) σε παραλλαγές. Κάθε μία εκθέτει ένα διαφορετικό κυρίαρχο αίσθημα, την ίδια στιγμή που οι σύντομες αποσπασματικές σκηνές αποκαλύπτουν το σύνολο των αντικρουόμενων δυνάμεων που καθορίζουν τις σχέσεις μας με τους άλλους. Η Χρύσα Καψούλη, η Κατερίνα Ανδριανάκη και ο σιωπηλός αλλά εκφραστικότατος Ορέστης Μεσοχωρίτης, ερμηνεύουν θαυμάσια τους διαφορετικούς ρόλους στο αντιρεαλιστικό σκηνικό της Ερωφίλης Πολιτοπούλου, αλλά η παράσταση μάλλον αδικείται στο συγκεκριμένο θεατρικό χώρο.